

ПРИКАЗ

УДК 316.24+343.97(049.3)

Милорад Миловановић

Др Александар Југовић.

Записи из аномије:

огледи из науке о

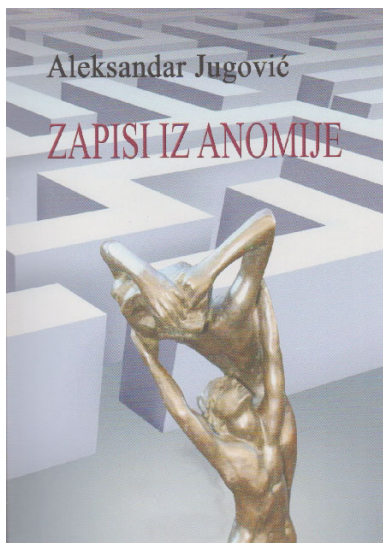
друштвеним девијацијама.

Београд: Институт

за криминолошка и

социолошка истраживања,

2014, 348 стр.

На почетку, ваља истаћи да је у питању оригинално научно дело изузетне вредности, засновано на интердисциплинарном критичком приступу. *Записи из аномије* спадају у најпотпуни-

нија дела из области друштвених девијација.

Фокус ауторовог научно-истраживачког приступа базиран је на тумачењу социокултуролошких корена друштвених девијација испољених кроз процесе као што су друштвене неједнакости, односе моћи и друштвене кризе.

У оквиру увода обрађена су два поглавља: *У времену аномије* и *Ефекат бумеранга: ризична понашања у ризичном друштву*. У времену аномије обрађени су наслови: *О аномији, Филозофија преживљавања, Вредносно беспуће, Породица: Умеће љубави у осујећујућем окружењу* и *Насиље као протестна мушкост реанимација социјалног страха*.

Друго поглавље *Ефекат бумеранга: ризична понашања у ризичном друштву* садржи следеће наслове: *Етимологија појма ризика, Друштво ризика, Ризик и култура страха: страх као поглед на свет, Социјални ризици и нови социјални ризици, Фактори ризика девијантних понашања, Ризична понашања, Ризичне социјалне групе* и *Вишедимензионалност појма ризика*.

Поред тумачења аномије према схватањима Диркема и Мертонa, аутор указује “да у овој књизи појам аномије служи као симболички застор анализе друштвених девијација у времену распада друштва (југословенског), социјално-економске трансформације посткомунистичких друштава из једног система који се развијао пола века у други систем (капиталистички), живота људи у постконфликтном и постмодерном добу кога карактеришу вредносне турбуленције. Аутор указује да савремену науку о друштвеним девијацијама обележава идеја ризика. Термин *ризик* бележи стални раст и у публицистици и новинским текстовима. Ово отвара питања у којој мери се човек данас осећа небезбедним у модерном друштву (зашто расте свест о ризицима) али и да ли је култура страха један наметнут културни модел иза кога стоје поједини глобални економски и политички интереси.

У уводу се налазе полазне теоријске основе, које се развијају у обрађеним огледима.

У првом делу који носи назив *Фемоменолошки огледи* обрађени су:

- Квазиреволюционарна идеологија: криминал као социјални револт;
- Mafia lifestyle: субкултура организованог криминала;

- The road to life ili the road to hell: малолетнички криминал;
- Насиље као вера: хулиганизам;
- Уништавам, дакле постојим: вандализам;
- Од деструкције до уметности спреја: графити;
- Апсурд живота: самоубиства младих;
- Девијантност или беда девијантности: просјачење и скитња;
- Чаробни помагач: коцкање.

Аутор указује да је криминал вишедимензионална друштвена девијација која има своја општа, посебна и појединачна изворишта. Различити облици криминала имају и специфичне узроке. Међутим, истраживања криминала у различитим друштвеним и културним срединама показују да одређени социјални, економски и политички услови посебно погодују његом разбуктавању. Друштвене неједнакости, велике социјалне разлике, сиромаштво, незапосленост, ратови, културно заостајање, константне политичке и економске кризе, корумпирана и криминализована власт, институционалне дезорганизације - јесу погодујући социјални миље одакле извире криминал.

У другом делу који носи назив *Медиолошки огледи* обрађени су:

- Медији у култури спектакла: између деинтимизације и насиља;
- Распродаја кича и бола: медијске (без)вредности;
- Порнографија: збуњивање или зачин сексуалности;
- Титаник виртуелне пловидбе: интернет и зависност.

Аутор истиче да је питање од кога треба поћи је колико савремене комуникационе технологије а пре свега телевизија, мењају вредности, стилове живота појединаца и породице? Затим, какве се промене догађају у животу друштва и идентитету човека у ери електроничке/техно-комуникационе револуције и умреженог друштва као дела процеса глобализације? На та и друга питања, у обрађеним огледима изнети су теоријски образложени и научно утемељени одговори.

У трећем делу који носи назив *Теоријско-методолошки огледи* обрађени су:

- Бекство од догме: плурализам у социјалним истраживањима;
- Анатомија друштвене (не) нормалности: типологије девијација;
- Религија антисубјективизма: позитивизам и друштвене девијације;
- Генетика као морал: социјални дарвинизам - дехуманизујућа идеологија;

- Социјална патологија: од социјалне медицине ка науци о друштвеним девијацијама.

Оригиналан допринос аутора је у превазилажењу класичног оквира социјалне патологије и њеном заснивању као науке о друштвеним девијацијама. Социјална патологија у савременом научном и друштвеном контексту превазилази своје почетне социјално-медицинске и позитивистичке корене постајући интегративна и теоријско-плуралистичка наука о друштвеним девијацијама. Срж тако схваћене научне дисциплине чини комплексно разматрање друштвених девијација као друштвених појава и њихово смештање у социо-културолошки контекст или релацију *друштво—култура – човек*. А то значи проучавање повезаности друштвених девијација са: друштвеним односима, променама и структурама, друштвеним поретком, социјалном контролом, културним различитостима, социјалним диференцијацијама, односима моћи у друштву, друштвеним вредностима, (суп)културним идентитетима и животним стиловима, моделима понашања, социјалном искљученошћу и укљученошћу, итд.

Аутор такође износи пет аргументованих разлога због којих има смисла говорити о *науци о друштвеним девијацијама*.

